ከሰንደቅ ጋዜጣ የጥቅምት 25 ቀን 2002 ዓ.ም እትም የተወሰደ

አራቱ ፓርቲዎች ሁለተኛውን ዙር ድርድር ለመቀጠል ተወያዩ

ባለፈው ዓርብ በምርጫ ሥነ-ምግባር ደንብና በደንቡ ማስፈፀሚያ መመሪያ ላይ መስማማታቸውን በፊርማቸው ያረጋገጡት አራቱ የፖለቲካ ፓርቲዎች ትናንት ሁለተኛ ዙር ድርድር ለመጀመር በሚያስችላቸው ጉዳዮች ላይ ተወያዩ፡፡ ዓርብ ዕለት በተስማሙት ሰነድ ላይ

ወደ ገጽ 6 ዞሯል

ማህተማቸውን ማኖራቸውም ታውቋል፡፡ እንዲሁም ሌሎች ፓርቲዎች በምን መልኩ በድርድሩ እናሳትፍ በሚለው ላይ ተወያይተዋል ሲሉ ለድርድሩ ሂደት ቅርበት ያላቸው ምንጮች ለዝግጅት ክፍላችን ገልፀዋል፡፡

ፓርቲዎቹ ከሚደራደሩባቸው 16 የአጀንዳ ነጥቦች የተቀረፀ ሲሆን፣ ከ16ቱ ውስጥ በወኙ አጀንዳዎች ልዩ ትኩረት የተሰጣቸው ሲሆኑ፣ እነሱም የፖለቲካ እስረኞችን ማስፈታት፣ የምርጫ ቦርድ አሰራርና አስፈፃሚዎቹ እነማን እንደሆኑ መገምገም፣ ፓርቲዎች የመንግሥት የመገናኛ ብዙኃን ፍትሐዊ በሆነ መንገድ ስለሚጠቀሙበት ሁኔታ፣ ለፖለቲካ ፓርቲዎች ስለሚሰጠው ድጎማና አከፋፈል፣ እንዲሁም የሀገር ውስጥና የውጭ ታዛቢዎችን በተመለከተና በሌሎች ጉዳዮች ላይ ድርድሩ ሊካሄድ እንደሚችል እነዚሁ ምንጮች ተናግረዋል፡፡

ገዢው ፓርቲ «የፖለቲካ እስረኛ የለም» ቢልም፣ ከተደራዳሪ ፓርቲዎች በተለይም በመኢአድ በኩል የፖለቲካ እስረኞች ጉዳይ በሰፊው ይነሳል ተብሏል፡፡ አንድ ስማቸው እንዲጠቀስ ያልፈለጉ የመኢአድ ከፍተኛ አመራር ወይዘሪት ብርቱካን ሚደቅሳን ጨምሮ ማናቸውም የፖለቲካ እስረኞች እንዲፈቱ በድርድሩ ላይ ጥያቄ እናቀርባለን ብለዋል፡፡ መኢአድንም በተመለከተ በመኢአድ አባልነታቸው በእስር ቤት ከሚገኙ አባሎቻቸው በተጨማሪ በተለያየ የክስ ቻርጅ በረጅም ቀጠሮ ፍርድ ቤት የሚመላለሱ አባሎቻቸው ክሳቸው እንዲነሳ በድርድሩ ላይ እንጠይቃለን ብለዋል፡፡

እኚሁ ከፍተኛ አመራር የመኢአድ ሊቀመንበር ኢንጂነር ኃይሉ ሻውል ከጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ዜናዊ ጋር በመጨባበጣቸው ከህዝቡ እንደፈፀሙ አድርገው በዲያስፖራ ሚዲያ ያስነሱ ወሬዎች ቢኖሩም፣ በእኛ በኩል ሰላማዊ ትግል እናደርጋለን እስካለን ድረስ ድርድር ማድረግ የግድ ነው ብለዋል፡፡ «ሁሉም ዲያስፖራ መኢአድ ከኢሕአዴግ ጋር ስምምነቱን በመፈረሙ አልተቃወመም» የሚሉት እኚሁ ከፍተኛ አመራር ነገር ግን «[illegible]» መባላቸውን ግን አልካዱም፡፡

«የገንዘብ እርዳታን በተመለከተ ዲያስፖራው ወኘንዝበር ውስጥ ሲገባ ይከስክሰናል፡፡ ሀሳባችንን ደግሞ አጥርተን ስናስረዳው ይሰጠናል፡፡» ያሉት እኚሁ አመራር የመኢአድ ዋና ገቢ ግን የአባሎቹ መዋጮ መሆኑን ተናግረዋል፡፡ መኢአድ ከትንንት ወዲህ እራሱን እንደገና ካደራጀ በኋላ 89 ቅርንጫፍ ጽ/ቤቶችን በመላው ሀገሪቱ ከፍቶ እየተጠናከረ እንደሆነ እና «መኢአድ በመጨረሻ ለኢሕአዴግ እጅ ሰጥቷል» የሚለውንም «አሉባልታ» አስተባብለዋል፡፡ በሌላ በኩል ኢዴፓ በመሀል ስምምነቱ ከተፈረመ ፓርቲዎች ጋር ነው የተደረገው የሚለውን ሀሳብ የተቃወሙት አቶ አብዱራህማን አህመዲን ናቸው፡፡ እንደ እሳቸው ገለፃ «ድርድር ፓርቲ ቢሆንም ቢጠናከርም መናር አለበት» ብለዋል፡፡ ይሁን እንጂ ፓርቲያቸው ምን ያህል ጠንካራ እንደሆነ እና ምን ያህል ጽ/ቤት እንዳለው ተጠይቀው፣ አቶ አብዱራህማን ሲመልሱ፣ «በመርህ ደረጃ ኢዴፓ ብዙ አባል አይፈልግም፡፡ ጥቂት በአስር ሺዎች የሚቆጠሩ፣ ነገር ግን ቁርጠኛ የሆኑ፣ የፓርቲውን አላማና ፕሮግራም ጠንቅቀው የሚያውቁ አባላት ነው የሚፈልገው፡፡ ጽ/ቤትም በየቦታው አንከፍትም፡፡ የምንከፍታቸውን ጥቂት ጽ/ቤቶችም ቢሆኑ በቁሳቁስ በተጠናከሩና ብቃት ባላቸው ሰራተኞች የሚመሩ እንዲሆኑ ነው የምንፈልገው፡፡ አባልን በተመለከተ ህዝብ ብሎ በነፈሰው የሚነፍስ ሳይሆን፣ የፓርቲውን አላማ ጠንቅቆ የሚያውቅ አባል ነው የምንፈልገው» ብለዋል፡፡□

… ከፊርማው ሥነ-ሥርዓት በኋላ

የመኢአድ ፕሬዝዳንት

በግርግ ሰበቱ የፓርቲዎች የምርጫ ስነ-ምግባር ደንብ ስምምነት ውስጥ የኢሕአዴግን ጨምሮ የሌሎች ተቃዋሚ ፓርቲ አመራሮች ከስምምነቱ በኋላ ስለተያያዙቸውን ለማተሙናል።

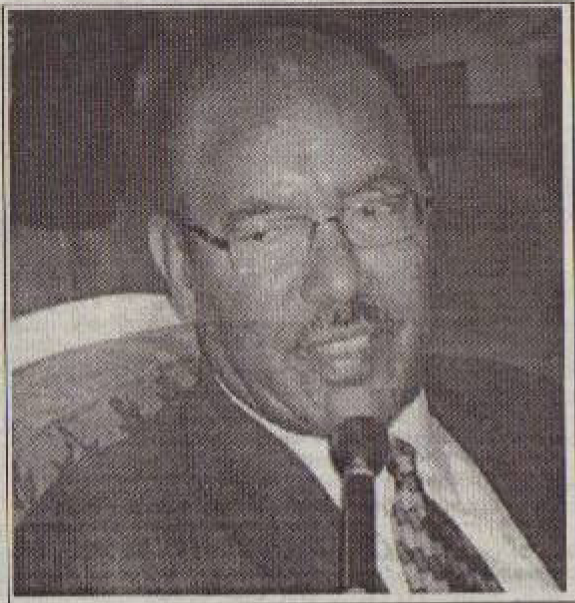

በትድግሚያ ኢንጂነር ኃይሉ ሻውል ድርድሩ በሰጥቶ መቀበል መርህ የተከናወነ እንደነበር ገልፀዋል። ሂደቱንም ሲያብራሩ «እኛ ስስታም አይደለንም! ኢሕአዴግም በዚህ ጊዜ ስስታም አልሆነም።» ብለዋል።

ከድርድሩም ምን እንዳገኙ የተጠየቁት ኢንጂነር ኃይሉ ሻውል፣ «በምናንት በሰላት ትግሉን ለማካሄድ፣ አባሎቻችንን ከችግር ለማውጣትና ምርጫው ሲደርስ ያለምንም ችግር እንዲካሄድ ያስችላል» ብለዋል። እንደ ኢንጂነር ኃይሉ ገለፃ፣ አሁን የተፈረመውን የስነ-ምግባር ደንብ ሳይሸራርፍ ተግባራዊ ማድረግ በራሱ ትልቅ ጠቀሜታ እንዳለውም ገልፀዋል። ወደ ድርድር የገቡትም ውጤት ይኖራል በሚል እንጂ ውጤት አይኖርም በሚል ግምት እንዳልሆነም አስረድተዋል።

ከዚህ በፊት መኢአድ የፖለቲካ ምህዳር መጥበቡን ይገልፅ ከነበሩ ፓርቲዎች ጋር ሀሳቡን ይጋራው እንደነበር ኢንጂነር ኃይሉ ያስታወሱ ሲሆን፣ ከኢሕአዴግና ከሌሎች ተቃዋሚዎች ጋር የተደረሰው ስምምነት ግን የፖለቲካ ምህዳሩን በማስፋት ረገድ ጠቀሜታ እንዳለውም አልሸሸጉም። ሆኖም «ዛሬ ተፈረመና ዛሬውኑ ምህዳሩ ይሰፋል ብሎ ወዲያውም ነው የምንለው። ጊዜ ይፈጃል። በተግባር እንጋፈጠዋለን። ችግሮቹ ጠረጴዛ ላይ ቀርበው መፍትሔ ያገኛሉ» ብለዋል።

የኢዴፓ ፕሬዝዳንት

ከተቃዋሚ ፓርቲ ተደራዳሪዎች አንዱ የሆነውና በስምምነት ሰነዱ ፊርማውን ያኖረው የኢዴፓ ሊቀመንበር አቶ ልደቱ አያሌው በበኩላቸው ኢሕአዴግ ተቃዋሚዎች መዳከማቸውን አይቶ ለድርድር በሩን ክፍት አድርጓል የሚለው አስተያየት «ኢትዮጵያ ውስጥ በሠላማዊ ትግል ለውጥ ሊመጣ አይችልም ብለው የተሸነፉ አመለካከት የያዙ ሰዎች አስተያየት ነው» ብለዋል።

ይልቁኑ እንደ አቶ ልደቱ ገለጻ፣ «ታይቶ በማይታወቅ ሁኔታ ተቃዋሚ ፓርቲዎች የሚያነሷቸውን ጉዳዮችና ጥያቄዎች ኢሕአዴግ በዚህ ሰነድ ላይ ተቀብሏል። ይሄ በራሱ አንድ ውጤት ነው። ይሄንን አድንቀን የዚህን በጐ ጐን አውስተን ነገ ተገንዘቢያ ጉዳዩ በወረቀት ብቻ ሳይሆን በተግባር እንዲተረጐም ትግላችንን መቀጠል አለብን። ቀጣዩ ድርድርም ይሄንኑ ስምምነት ተግባራዊ የማድረግ ጉዳይ ነው» ብለዋል።

ሆኖም ማንኛውንም እንቅስቃሴ በጨለምተኝነት በመመልከት «አይሳካም» እያሉ መደምደም ተገቢ አለመሆኑን የሚጠቅሱት አቶ ልደቱ፣ «ጨለምተኝነት ከተሸናፊነት አስምር የሚመነጭ ነው። ጨለምተኝነትን እያሰቡ ትግል ማካሄድ አይቻልም። በዚህ መሠረት የሚሆነው ደግሞ ተቃዋሚ ፓርቲዎችና ገዢው ፓርቲ በአንድ ጠረጴዛ ላይ በልዩነቶቻቸው ተከራክረው አንድ በሚያደርጋቸው ጉዳይ ላይ ደግሞ እየተመካከሩ መቀጠል አለባቸው» ሲሉ አስረድተዋል።

የስነ-ምግባር ደንቡ በተቃዋሚዎች በገዢው ፓርቲ ባሉ ችግሮች ብቻ ሳይሆን፣ በተቃዋሚዎች መካከልም ስነ-ምግባር የጐደለው ድርጊት እንዳይፈፀም የሚያደርግ እንደሆነም አቶ ልደቱ ተናግረዋል። ይሄንንም ሀሳብ ሲያብራሩ፣ «አንድ ተቃዋሚ ገዥ ብሎ ተነስቶ በሌላው ተቃዋሚ ላይ የስም ማጥፋት ውንጀላ ቢያደርግ በስነ-ምግባር ደንቡ

አራቱ ፓርቲዎች...
ወደ ገጽ 10 ዞሯል

አራቱ ፓርቲዎች...

ከገጽ 4 የዞረ

መሠረት እርምጃ ይወሰድበታል። ስለዚህ ሁሉም ፓርቲዎች በመድረኩ ፍትሃዊ ጨዋታ እንዲያካሄዱ የሚያደርግ ነው» ብለዋል። ለወደፊቱም ሰነዱ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ቀርቦ ከፀደቀ በኋላ የሀገሪቱ ሕግ ስለሚሆን ሁሉም ፓርቲ ለደንቡ ተገዥ ይሆናል ብለዋል። በመሆኑም ነገ በምንገደድበት ሰነድ ላይ በድርድር አለመሳተፍ ትልቅ ስህተት ነው ሲሉ ጨምረው ገልፀዋል።

«ማኩረፍና እራስን ከሂደቱ ማራቅ ፖለቲካ አይደለም» የሚሉት አቶ ልደቱ «ለድርድር መድረክ የሚሸሹ ፓርቲዎች በባህሪያቸው ስምምነትን የሚጠሉ ናቸው። የለመዱት የፍጥጫ እና የጥላቻ ፖለቲካ ነው። ከዚያ የወጣ የፖለቲካ አሰራር ሲያዩ ይደነግጣሉ። ስምምነትን ያፈሩታል» ብለዋል።

ይሁን እንጂ ተቃውሞችን መሰረት አልባነት መሆኑን ኢሕአዴግ እንጂ አምኖ እየተንቀሳቀሰ እንደሆነ የገለፁት አቶ ልደቱ፣ «ባለፉት 17 እና 18 ዓመታት ኢሕአዴግ አስፈሪ ርዝራዥ የሚላቸው ጉዳዮች ሳይቀር የተደራደረበትና በሂደቱም ሆደ ሰፊነት የታየበት፣ በኢሕአዴግ ባህሪ አይተነው የማናውቀው ክስተት ነው» ብለዋል። ሆኖም ይሄ ባህሪ በአንድ ወቅት ብልጭ ብሎ ድርግም እንዳይልና ለአንድ ለተወሰነ የፖለቲካ ጥቅም እንዳይውል ቀጣይነት ያለው ባህሪ እንዲሆን እንፈልጋለን ብለዋል።

በድርድር ያለመሳተፍ ችግርን አቶ ልደቱ ሲያብራሩ «ስምምነትን የሚፈራ በተቃዋሚ ጐራ ውስጥ አለ። ይህ አካል የጠጠረና ስምምነት የሚተናነቀው ኃይል ነው። አንዳንዶቹ ወደዚህ ድርድር መግባት ያልፈለጉት ስምምነት ሲፈጠር ይቀንሳል ከሚል ፍርሃት ነው። ይሄ ደግሞ ከገሪ ፖለቲካ ጋር ተያይዞ የመጣ በኢትዮጵያ ውስጥ የዳበረ ባህል ነው። ይሄ ኃይል ነው። መቻቻልን፣ ሰጥቶ መቀበልን አይወድም። አንዱ በሌላው መቃብር ላይ አዲስ ስርዓት በመመስረት የሚያምን ድምፁ በደር የሆነ ፖለቲካ ነው፣ የፖለቲካ አስተሳሰብ መውጣት ያልቻለ ኃይል ነው። ለአንዳንዶቹ ተቃዋሚዎች ከገዢው ፓርቲ ጋር ሲስማሙና ሲፈራረሙ ማየት እራሳቸውን የሚያጥፉ ያህል ይቆጥሩታል። ምክንያቱም የቆሙበት የፖለቲካ መሠረት ጥላቻ በመሆኑ ነው» ብለዋል።

በምርጫ ስነ-ምግባር ደንቡ መሠረት የተቋቋመው የፖለቲካ ፓርቲዎች ምክር ቤት ወደፊት ሌሎች ፓርቲዎች ወደ ድርድር እንዲመጡ በኢዴፓ በኩል ጥረት እንደሚደረግ አቶ ልደቱ ተናግረዋል። ቀደም ሲል ፓርቲያቸው በኢምባሲዎች አካባቢ የነበረውን የማግለል ፖለቲካ ታሳቢ በማድረግ በሌሎች ፓርቲዎች ላይ ቂም እንዳልያዙም አስረድተዋል። «እንጂ ግን ከተቃዋሚ ፓርቲዎች ጋር ቀርቶ፣ እምነት ገዢ አሸር ሄዶባቸው ኢሕአዴግ ላይ እንጂ ቂም አልያዝንም። እና የእኛ ፓርቲ ከቂም የፀዳ ፖለቲካ ነው እያራመደ ያለው። የምስጋና አማራጭ መርሃቸዉም ቂም እንድንይዝ አይፈቅድም» ሲሉ አስገንዝበዋል።■